

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Λαμία 11-08-2015
Αρ.Πρωτ.: 8564/106802

ΠΡΟΣ: ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΤΜΗΜΑ : Ποιοτικού & Φυτ/κού Ελέγχου
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ : Ελ. Βενιζέλου 1
ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 35100 ΛΑΜΙΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Γ. Τζίγκα, Ι. Φράγκος, Γ. Τσόκανος
ΤΗΛ. : 2231353172/ 53174/ 53170
FAX : 2231353127

3^ο ΔΕΛΤΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (Π.Ε) ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

1. Στόχοι

Η Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής της Π.Ε. Φθιώτιδας, σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών & Ποιοτικού Ελέγχου Μαγνησίας, εκδίδει το παρόν Δελτίο Γεωργικών Προειδοποιήσεων με βάση τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί από το δίκτυο παρακολούθησης (φερομονικές παγίδες), που έχει εγκατασταθεί στο Νομό μας και τις επιτόπιες παρατηρήσεις και δειγματοληψίες που πραγματοποιούνται σε βαμβακοφυτείες.

Απευθύνεται στους βαμβακοπαραγωγούς, με σκοπό την ενημέρωσή τους για την αποτελεσματική φυτοπροστασία της βαμβακοκαλλιέργειας τους και αφορά το χρονικό διάστημα μέχρι την καρπώδηση του 50% των ανθέων.

2. Διαπιστώσεις

2.1 Την εποχή αυτή οι όψιμες βαμβακοκαλλιέργειες βρίσκονται στο στάδιο της ανθοφορίας και οι πρώιμες στο στάδιο της καρπώδησης.

2.2 Οι συλλήψεις των ακμαίων του **πράσινου σκουληκιού** και του **ρόδινου σκουληκιού** στο δίκτυο φερομονικών παγίδων ήταν αρκετά υψηλές σε ορισμένες περιοχές, ενώ στις τελευταίες μετρήσεις παρουσιάζουν μείωση στις περισσότερες περιοχές από αυτές με εξαίρεση τις περιοχές Στύρφακα (τοποθ. Εικονισματάκι), Ανθήλη (τοποθ. Σκουπίδια), Αμφίκλεια (τοποθ. Πόλογος), Αταλάντη (τοποθ. Μαραθιάς και Λιβάδια), Καλαπόδι (τοποθ. Φραγκάκι) και Έξαρχος (τοποθ. Μαυρόγιες και Δένδρος) όπου οι συλλήψεις συνεχίζουν να είναι αρκετά υψηλές.

2.3 Οι επιτόπιες παρατηρήσεις και οι δειγματοληψίες που διενεργήθηκαν από τους γεωπόνους της Υπηρεσίας στις περιοχές που εμφανίζουν αυξημένη δραστηριότητα ακμαίων του **πράσινου σκουληκιού**, έδειξαν μικρούς έως μηδενικούς πληθυσμούς προνυμφών σε χτένια, άνθη και καρύδια.

Εξαίρεση αποτέλεσαν οι περιοχές **Σοφιάδα** (τοποθ. Παλιούρια), **Μαντασιά** (τοποθ. Γκαρβελή), **Ανθήλη** (τοποθ. Σκουπίδια, Παντελή), **Μοσχοχώρι** (Αγ. Κυριακή, Παληές), **Λαμία** (τοποθ. Σουλάκι Καλυβίων), **Φραντζή** (τοποθ. Κουλούρια), **Παλιοχώρι** (τοποθ. Στρυβάδι), **Αμφίκλεια** (τοποθ. Πόλογος, Ανάμερο), **Αταλάντη** (τοποθ. Μαραθιάς, Λιβάδια) και **Έξαρχος** (τοποθ. Μαυρόγιες, Δένδρος, Συκιά) και **ιδιαίτερα οι εκεί όψιμες καλλιέργειες**, όπου οι πληθυσμοί του πράσινου σκουληκιού βρέθηκαν **κοντά ή και πάνω από το κατώτερο όριο επέμβασης, δηλ. 4 ζωντανές προνύμφες (σκουλήκια) σε 100 φυτά επιλεγμένα τυχαία από όλη την έκταση της φυτείας.**

2.4 Οι συλλήψεις των ακμαίων του **ρόδινου σκουληκιού** στο δίκτυο φερομονικών παγίδων ήταν σχετικά χαμηλές με εξαίρεση την περιοχή της Αμφίκλειας (τοποθ. Πόλογος) όπου οι συλλήψεις ήταν αρκετά υψηλές.

2.5 Οι επιτόπιες παρατηρήσεις και δειγματοληψίες που διενεργήθηκαν στις περιοχές με αυξημένες συλλήψεις ακμαίων του **ρόδινου σκουληκιού**, δεν έδειξαν προσβολές στα άνθη (ροζέτες) και στα καρύδια.

2.6 Επίσης παρατηρήθηκαν αυξημένοι πληθυσμοί τετράνυχου και αλευρώδη κατά τόπους.

3. Συστάσεις – Καλλιεργητικές πρακτικές

Σε αυτό το βλαστικό στάδιο (ανθοφορία έως και καρπώδηση του 50% των ανθέων), συστήνονται στους βαμβακοκαλλιεργητές τα παρακάτω:

- 3.1 Γενική δόση άρδευσης 50 κ.μ. νερό /στρέμμα. Σε γόνιμα εδάφη με ύψος φυτών άνω των 70 εκατοστών, συνιστάται γενική δόση άρδευσης 40 κ.μ. νερού/στρέμμα περίπου.
- 3.2 Εφαρμογή ρυθμιστών ανάπτυξης των φυτών (meriquat chloride 5SL) αναλόγως της γονιμότητας των εδαφών και του ύψους των φυτών και στη συνέχεια να γίνεται άρδευση.
- 3.3 Για τον **τετράνυχο** συστήνεται ψεκάσμος, μόνο σε περιπτώσεις έντονων προσβολών(τετράνυχος κ.μ.ο. στο 30-50% των φύλλων του δείγματος, με κατάλληλα και εγκεκριμένα ακαρεοκτόνα και κατά προτίμηση με εκείνα που διαθέτουν εξειδικευμένη δράση. Σε περίπτωση επανάληψης του ψεκάσμου, είναι απαραίτητη η εφαρμογή ακαρεοκτόνου με διαφορετικό τρόπο δράσης.

3.4 Για τον **αλευρώδη** συστήνεται μόνο, όταν διαπιστώνονται μεγάλοι πληθυσμοί του εντόμου, με κατώτερο όριο επέμβασης τα 200 άτομα αλευρώδη κ.μ.ο. ανά 100 φύλλα.

3.5 Για το **πράσινο σκουλήκι**:

- Οι συλλήψεις ακμαίων (πεταλούδων) στις φερομονικές παγίδες δεν αποτελούν κριτήριο για την εφαρμογή επέμβασης με φυτοπροστατευτικά, αλλά μέσο πρόγνωσης και βοηθούν στον προσδιορισμό των περιόδων δραστηριότητας των ακμαίων.
- Κριτήριο για την απόφαση λήψης ή όχι μέτρων αντιμετώπισης, είναι μόνο τα αποτελέσματα των επιτόπιων παρατηρήσεων και των δειγματοληψιών στα όργανα των φυτών (χτένια, άνθη, καρύδια).
- Συστήνεται στους παραγωγούς να είναι διαρκώς σε επιφυλακή. Να παρακολουθούν επισταμένως κάθε 3-4 ημέρες την καλλιέργεια τους για τυχόν προσβολές από προνύμφες και να προβαίνουν σε ψεκασμό μόνο όταν διαπιστώνεται η παρουσία προνυμφών σε ποσοστό πάνω από 4 ζωντανές προνύμφες κ.μ.ο. (σκουλήκια μήκους μέχρι 1 εκατοστό) ανά 100 φυτά επιλεγμένα τυχαία από όλη την έκταση της φυτείας, ή πάνω από μία (1) νεαρή προνύμφη κ.μ.ο. στα φυτά γραμμής μήκους ενάμιση (1,5) μέτρου.
- Για την προστασία των φυσικών εχθρών του πράσινου σκουληκιού, προτείνεται η χρήση εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών, τα οποία με τον τρόπο και το φάσμα δράσης τους, κατά την εφαρμογή στην βαμβακοκαλλιέργεια, είναι τα φιλικότερα προς τα ωφέλιμα έντομα αυτής, όπως εγκεκριμένα σκευάσματα του *Bacillus thuringiensis*, Spinosad, Diflubenzuron, Emamectin benzoate και Chlorantraniliprole και όσα εγκριθούν μελλοντικά.
- Επανάληψη ψεκασμού δικαιολογείται μόνο στην περίπτωση, που μετά από μία περίπου εβδομάδα διαπιστωθεί ότι έχει ξεπεραστεί το κατώτερο όριο επέμβασης. Τότε, προτείνεται να εφαρμόζεται εντομοκτόνο με διαφορετικό τρόπο δράσης από το πρώτο.
- Συστήνεται να δοθεί περισσότερη προσοχή στις όψιμες καλλιέργειες, όπου η παρουσία τρυφερών βλαστικών οργάνων (χτένια, άνθη και νεαρά καρύδια), λόγω των ευνοϊκών καιρικών συνθηκών (βροχοπτώσεις, και δροσερός καιρός) , ευνοεί την εμφάνιση του πράσινου σκουληκιού.
- Συστήνεται στους παραγωγούς των οποίων οι βαμβακοκαλλιέργειες βρίσκονται σε παραποτάμιες περιοχές, να βρίσκονται σε αυξημένη ετοιμότητα και να επιθεωρούν την καλλιέργεια τους (χτένια, άνθη, καρύδια) σχολαστικά κάθε 3-4 μέρες, διότι το μικροκλίμα των περιοχών αυτών ευνοεί την ανάπτυξη του πράσινου σκουληκιού.

3.6 Για το **ρόδινο σκουλήκι** συστήνεται στους παραγωγούς να προβαίνουν σε ψεκασμό με ένα κατάλληλο και εγκεκριμένο εντομοκτόνο, μόνο όταν διαπιστώνουν πάνω από είκοσι (20) προσβεβλημένα άνθη (ροζέτες), σε τυχαίο δείγμα εκατό (100) ανθέων, από τουλάχιστον πέντε (5) αντιπροσωπευτικά σημεία της καλλιέργειας ή όταν βρεθούν 5-8 ζωντανές προνύμφες, κατά μέσο όρο, στο εσωτερικό 100 νεαρών καρυδιών ηλικίας δύο(2) εβδομάδων, σε δείγμα που λήφθηκε κατά την διαγώνιο του αγρού. Η εξέταση των καρυδιών θα πρέπει να είναι προσεκτική, διότι είναι δύσκολη η διάκριση της προσβολής, καθώς και της προνύμφης στα πρώτα στάδια ανάπτυξής της.

- Για την καταπολέμηση του ρόδινου σκουληκιού, εκτός από τους ψεκασμούς με φυτοπροστατευτικά προϊόντα, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος “**παρεμπόδιση της σύζευξης**” των **θηλυκών πεταλούδων** με φερομόνες που αποπροσανατολίζουν τις αρσενικές πεταλούδες ώστε να μη γονιμοποιούν τις θηλυκές. Εγκεκριμένη φερομόνη μέχρι σήμερα είναι η gossyplure. Επισημαίνεται ότι είναι εκλεκτική μέθοδος, επιτρέπει την ανάπτυξη και δράση των ωφελίμων, αποφεύγονται προβλήματα ανάπτυξης ανθεκτικότητας αλλά είναι ιδιαίτερα απαιτητική στην εφαρμογή της.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- 1) Οι βαμβακοπαραγωγοί είναι αποκλειστικά και μόνοι υπεύθυνοι για την επιλογή των επεμβάσεων, σχετικά με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τον τρόπο και το χρόνο εφαρμογής τους στις συνθήκες της καλλιέργειάς τους, καθώς και για τους λοιπούς χειρισμούς, που συμβάλουν στις ποσοτικές και ποιοτικές αποδόσεις της καλλιέργειας.
- 2) Όπου χρειαστεί να γίνουν χημικές επεμβάσεις, αυτές να γίνονται μετά την δύση του ηλίου και κατά τις νυκτερινές ώρες, διότι οι πεταλούδες του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού δραστηριοποιούνται κατά τη νύκτα, αλλά και για την προστασία των μελισσών.
- 3) **Οι βαμβακοπαραγωγοί να ενημερώνουν για κάθε επικείμενο ψεκασμό τους μελισσοκόμους** και να αποφεύγονται ψεκασμοί με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα.
- 4) Για οποιοδήποτε πρόβλημα της καλλιέργειας, οι βαμβακοπαραγωγοί μπορούν να απευθύνονται στο Τμήμα Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Υπηρεσίας μας στα τηλ.2231-3-53172, 2231-3- 53174, 2231-3-53170 καθώς και στο Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών& Ποιοτικού Ελέγχου Μαγνησίας, στο τηλέφωνο 2421066525.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες εφαρμογής των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αναλογία χρήσης, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής και τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης.

- Σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 του ν. 4036/2012(ΦΕΚ 8^Α) όποιος χρησιμοποιεί μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα υπόκειται σε διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.
- Τα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά αναφέρονται στην Ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υ.Π.Α.Π.& Ενέργειας (<http://www.minagric.gr>) και από αυτά γίνεται η επιλογή προς χρήση.

**Με εντολή Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Φθιώτιδας
Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης α.α**

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΖΙΓΚΑ
Γεωπόνος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- ΠΡΟΣ:**
1. Περιφ/κό Κέντρο Προστασίας Φυτών
και Ποιοτικού Ελέγχου Μαγνησίας
Τμήμα προστασίας φυτών
Τορούτζια – Νικολαΐδη
383 34 Πεδίο Άρεως – ΒΟΛΟΣ (**αποστολή με email**)
  2. Δήμοι : Λαμιέων, Στυλίδας, Μακρακώμης, Δομοκού,
Λοκρών, Μώλου – Αγ. Κων/νου,
Αμφίκλειας – Ελάτειας.
(**με την παράκληση να τοιχοκολληθεί στα Δημοτικά καταστήματα**)
(**αποστολή με email**) ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ
  3. Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Π.Ε Φθιώτιδας
Τμήμα Φυτικής και Ζωϊκής παραγωγής κ.Αλεξίου Δ. (**αποστολή με email**)
ΟΙΚΟΘΕΝ
  4. Γραφεία Αγροτικής Οικονομίας Π.Ε. Φθιώτιδας (**αποστολή με email**)
ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ
  5. Α.Σ: Λαμίας, Στυλίδας, ΕΑΣ: Αμφίκλειας, Αταλάντης - ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ
(**αποστολή με email**)
  6. Αγροτικό Συν/σμό Ελάτειας - ΕΛΑΤΕΙΑ
(**αποστολή με email**)-ΕΔΡΑ ΤΟΥ
  7. Καταστήματα Εμπορίας Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων
Π.Ε Φθιώτιδας (**αποστολή με email**) – ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ
  8. Πρόεδρο Παμφθιωτικού Συλλόγου Αγροτών
κ. Δημογιάννη Δημ.(Μακεδονίας 6 – 351 00 ΛΑΜΙΑ)
  9. Τοπικά Μέσα Ενημέρωσης
(**αποστολή με email**) – ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ

ΚΟΙΝ.: Α) Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Γεν. Δ/νση Βιώσιμης Φυτικής Παραγωγής
Δ/νση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής
Τμήμα Προστασίας Φυτών
Λ. Συγγρού 150 – 176 71 ΚΑΛΛΙΘΕΑ
(**αποστολή με email**)

Β)

1. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Φθιώτιδας
κ. Ευθ. Καραΐσκο (**αποστολή με email**)
2. Γενικό Δ/ντή Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας
& Κτηνιατρικής κ. Στ. Τσελά (**αποστολή με email**)
3. Δ/ντη Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας
κ. Κ. Κούτρα (**αποστολή με email**)
4. Δ/ντη Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
Π.Ε. Φθιωτιδας κ. Δημ. Ρίζο (**αποστολή με email**)

ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ